

Ustava LZPS

Ustava CR (pisemny dokument)

Preambule

- uvodni, slavnostni cast pisemneho dokumentu -> uvadi hlavni myslenku dokumentu
 - rekapitulacni
 - tradice
 - statopravni vyvoj
 - programove - manifestacni = deklarace cilu a hodnot
- symbolicky vyznam
- vykladovy zaklad
- autor - **Vaclav Havel** (sigmak)
- editor - Milan Uhde, predseda ceske narodni rady

Zakladni ustanoveni - hlava prvni

- upravuji zakladni charakter statu
- **14 clanku**

1. Charakter statu

- clanek 1 (zakl. princip)
- stat je republikou, jednotny a demokraticky pravni stat
- ucta k pravum a svobodam cloveka a obcana

2. Zdroje moci (statni moc)

- clanek 2
- pochazi od lidu
 - primo - **referendum**
 - statni organy
 - zakonodarna
 - vykonna
 - soudni
- obcan muze cinit co neni zakonem zakazano
- nesmi byt nucen cinit, co zakon neuklada

3. Ucta k zakladnim pravum a svobodam

- clanek 3 a 4 (lzps a soudni ochrana)
- lzps je soucast ustavy
- soudni moc chrani zakladni prava a svobody

4. Zakladni principy moci a statni suverenity

- clanek 5, 6, 7, 9 (politicka rozhodnuti, ochrana prirody, zmena ustavy - imperativ nezmenitelnosti)
- vznik politickych stran musi byt dobrovolny
- vychazeji z vule vetsiny (hlasovanim), musi byt chranena prava mensin
- setrne vyuzivani prirodnych zdroju a ochrana natural. bohatsvi
- zakaz zmen smerujicich k totalite nebo k diktature
- ochrana zakladnich hodnot statu
 - **demokracie**
 - **pravni stat**
 - **lidska prava**

5. Uzemni cleneni, uzemni celistvost

- clanek 8, 11, 13 (uzem. samosprava/celistvost, hlavni mesto)
- obce a kraje maji pravo na autonomni rozhodovani o svych zalezitostech
- uzemi CR je jednotne a nedelitele (uzemni zmeny musi schvalit parlament ustavnim zakonom)
- Praha je politickym, kulturnim a historickym centrem statu

6. Mezinarodni vztahy

- clanek 10,a,b (mezinarodni smlouvy, prenos pravomoci, informovani parlamentu)
- mezinarodni smlouvy maji **vyssi** pravni silu nez normal zakony
- posiluje pravni jistotu a vazbu na mezinarodni pravo
- umoznuje clenstvi v mezinarodnich organizacich (napr EU)
- posiluje demokr. ontrolu nad rozhodovanim mezinarodnich instituci
- parlament ma prehled a muze ovlivnit postoj vlady

7. Statni obcanstvi

- clanek 12 (statni obcanstvi)
- obcan nemuze byt svevolne zbaven statni prislusnosti
- ochrana obcanskych prav

8. Statni symboly

- clanek 14
- vyjadruji suverenitu a identitu statu
- maji pravni ochranu a jejich zneuziti muze byt trestne

Prechodna a zaverecna ustanoveni

Prechodna

- urcuji jak se maji nektere veci resit behem prechodu na novy pravni stav
- clanky 106-111

- sutiace - vznik samostatne CR po rozdeleni ceskoslovenska 1.1. 93'
- cilem bylo zajistit bezpecny a plynuly prechod

Zaverecna

- urcuji kdy pravni predpis vstupuje v platnost a jak se meni nebo rusi dosavadni zakony
- clanky 112 - 113
- upravuji formalitu (napr. kdy Ustava vstupuje v platnost)
- rikaji, kdo je odpovedny za jeji vyhlaseni

Moc zakonodarna - hlava druha

Zakladni info

- zakonodarna moc nalezi **parlamentu**
- parlament se deli na **Poslaneckou snemovnu a Senat**
- navrh zakona muze dodat poslanec, skupina poslancu, senat, vlada nebo krajske zastupitelstvo
- poslanci a senatori maji **imunitu** za projevy v parlamentu
- prijate zakony podepisuje predseda PS, prezident a predseda vlady
- scuhze komor jsou **verejne**
- nikdo nemuze byt soucasne clenem obou komor
- zakony **schvaluje PS**
- o vyhlaseni valecneho stavu rozhoduje **parlament**
 - take musi parlament souhlasit s vyslanim ozbrojenych sil mimo uzemi CR a pobytom sil jinych statu v CR

PS

- 200 poslancu
- voleni na dobu 4 let
- **podminky pro zvoleni**
 - obcan CR
 - pravo volit
 - dosazeni veku 22 let
- **pravomoce PS**
 - projednava a schvaluje navrhy zakonu
 - pokud souhlasi jedna petina poslancu muze ridit vysetrovaci komisi
 - voli a odvolava predsedu Poslanecke snemovny
 - muze byt rozpustena prezidentem republiky

Senat

- 81 senatoru voleni na 6 let
- kazde 2 roky se meni 1/3
- **podminky pro zvoleni**

- občan ČR
- právo volit
- 40 y.o.
- **pravomoc senátu**
 - v případě rozpustení PS, Senát přijímá na návrh vlády zákonná opatření
 - zákonná opatření musí schválit PS na první schůzi
 - Senát může návrhy zákonů schválit nebo vrátit PS s pozměnovacími návrhy

Moc vykonávací - hlava třetí

- vykonáváno
 - **prezidentem**
 - **vládou**
 - **státním zastupitelstvem**
- vláda je vrcholný orgán

Prezident

funkce

- zastupuje stát navenek
- není z výkonu své funkce odpovědný, nemůže být trestně ani jinak stíhán
- jmenuje/odvolává předsedu vlády, odvolání vlády a přijímání demisí
- může rozpustit PS
- může se účastnit schůzí obou komor
- podepisuje zákony, má právo veta
- vrchní velitel ozbrojených sil
- jmenuje soudce ústavního soudu, předsedu a místopředsedu nejvyššího soudu
- odpouští a zmírňuje tresty, uděluje amnestii
- propůjčuje a uděluje státní vyznamenání
- pokud není prezident, jeho funkce náleží předsedovi vlády, dokud se nezmění nový prezident

volba

- funkční období 5 let začíná složením slibu
- volený osobou 40+ let, nemůže být zvolen 2x po sobě
- kandidatura - petice 50k podpisů / 20 poslanců / 10 senátorů
- volbu vyhlásuje předseda senátu v posledních 60 dnech funkčního období
- volby přímé a tajné
- při volbě nadpoloviční většina (pokud nesplněno tak 2 nejsilnější kandidáti)

Vláda

- skládá se z předsedy vlády, místopředsedy vlády a ministrů
- odpovědná PS

- prededsedu vlady jmenuje prezident, na navrh predSEDy jmenuje prezident ostatni clenY, ty proveruje vedenim ministerstev a jinych uradu
- do 30 dnu po jmenovani vlady, vlada predstoupi pred PS a pozada o vysloveni duvery
- pokud vlada neziska duveru, opakuje se postup pro její zvoleni
- clen vlady sklada slib do rukou prezidenta
- PS muze vlade vyslovit neduveru - k prijeti je potreba nadpolovicni souhlas
- predseda vlady podava demisi prezidentovi a ostatni clenove ji podavaji take prezidentovi, ale pres predSEDu vlady
- prezident odvolava vladu, která nepoda demisi i když musí
- prezident odvola clenY vlady jestliže to navrhne predseda vlady
- rozhoduje ve sboru
- k prijeti usneseni vlady je treba souhlas **nadpolovicni vetsiny**
- k provedeni zakona je vlada oprávnena vydavat narizeni, podepisuje premier
- ministerstva a jiné správní urady lze řídit **pouze pomoci zakona**
- ministerstva a jiné správní urady a orgány soudní samosprávy mohou na základě zakona vydavat predpisy
- statni zastupitelstvi zatupuje verejnou zalobu (policii) v trestnim rizeni, vykonava i dalsi ukoly stanoví li je zakon
- postaveni a pustobnost SZ stanoví **zakon**